

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: Δράση 10.1.11
«Βελτίωση περιβαλλοντικής
κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε
περιοχές που αντιμετωπίζουν
κίνδυνο ερημοποίησης λόγω
διάβρωσης»**

10.1.11 Βελτίωση περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης.

Επιμέρους μέτρο:

- 10.1 - ενίσχυση για γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υποχρεώσεις

1.1.1.1.1. Περιγραφή του τύπου πράξης

Η δράση στοχεύει στη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης των βοσκήσιμων γαιών που αντιμετωπίζουν υψηλό ή μέτριο κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης. Η μείωση του κινδύνου ερημοποίησης λόγω διάβρωσης του εδάφους (περιοχή εστίασης 4γ) επιτυγχάνεται μέσω ρύθμισης της εποχής ή της έντασης της βόσκησης η οποία επιφέρει αύξηση της φυτοκάλυψης του εδάφους και της παραγόμενης βιομάζας και κατά συνέπεια αύξηση της δέσμευσης του άνθρακα στο έδαφος (περιοχή εστίασης 5ε).

Επιπλέον, η αντιμετώπιση της διάβρωσης αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της βιοποικιλότητας (περιοχή εστίασης 4α) και τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των βοσκήσιμων γαιών.

Η Δράση θα εφαρμοστεί

α) σε ιδιωτικές βοσκήσιμες γαίες από το ιδιοκτήτη ή τον εκμισθωτή της. Οι ιδιωτικές βοσκήσιμες γαίες θα πρέπει να υπάγονται στις περιπτώσεις του άρθρου 10 του Ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303/Α').

β) σε δημόσιες βοσκήσιμες γαίες ή βοσκήσιμες γαίες ΟΤΑ από κτηνοτρόφο ή ομάδα κτηνοτρόφων. Στην περίπτωση αυτή, εντάσσεται το σύνολο της βοσκήσιμης γαίας και όχι επιμέρους τμήματα αυτής, με τη συμμετοχή του συνόλου των κτηνοτρόφων που τη διαχειρίζονται.

Σε κάθε περίπτωση οι ενταγμένες εκτάσεις θα πρέπει να κατέχονται νόμιμα κατ' έτος και για όλη την περίοδο της δέσμευσης.

Η δέσμευση που αναλαμβάνεται στο πλαίσιο της δράσης είναι τριετούς διάρκειας και εφαρμόζεται σε καθορισμένες βοσκήσιμες γαίες με αυτοφυή βλάστηση καθόλη τη διάρκεια της κατ' έτος και για όλη την περίοδο της δέσμευσης

Στο πλαίσιο της δράσης οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν μία από τις παρακάτω δεσμεύσεις:

1) Να αναστείλουν τη βόσκηση των βοσκήσιμων γαιών τους κρίσιμους για τη διάβρωση μήνες του έτους, όταν η βλάστηση δεν έχει ακόμα αναπτυχθεί και το έδαφος είναι γυμνό και κορεσμένο με νερό, και στην αρχή της βλαστητικής περιόδου ώστε να δοθεί η δυνατότητα στη βλάστηση να αναπτυχθεί, και συγκεκριμένα

α) στους μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο, Δεκέμβριο και Μάρτιο στη πεδινή υψομετρική ζώνη (<600 μ.),

β) στους μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο και Μάρτιο, Απρίλιο στην ημιορεινή υψομετρική ζώνη (600-800 μ.) και

γ) στους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο, Μάιο και Ιούνιο στην ορεινή υψομετρική ζώνη (>800μ.).

Η δέσμευση 1 αφορά αποκλειστικά μη μετακινούμενους κτηνοτρόφους.

2) Να μειώσουν τη βοσκοφόρτωση σε επίπεδο χαμηλότερο της βοσκοϊκανότητας του βοσκοτόπου, όπως αυτή παρατίθεται στις προδιαγραφές για τα προσωρινά σχέδια βόσκησης (ΚΥΑ 117394/2932/12-12-2014, ΑΔΑ: 6ΘΔΚ465ΦΘΗ-ΟΜΒ), ανά υψομετρική ζώνη και τύπο λιβαδιού (πίνακας 1), μέσω της μείωσης ζωικού κεφαλαίου, με σφαγή ή πώληση των υπεράριθμων ζώων από το πρώτο έτος ένταξης του δικαιούχου στη δράση. Η μείωση αυτή θα πρέπει να διατηρείται καθ' όλη τη διάρκεια της δέσμευσης. Στην περίπτωση μείωσης ζωικού κεφαλαίου μέσω πώλησης, ο δικαιούχος δεσμεύεται να πουλήσει το ζωικό του κεφάλαιο σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με έδρα εκμετάλλευσης εκτός περιοχών με υψηλό κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης

3) Να μετακινούν το σύνολο του ζωικού κεφαλαίου σε ορεινές βοσκήσιμες γαίες για τουλάχιστον τέσσερεις συνεχόμενους μήνες το έτος.

Η διατήρηση της παραδοσιακής πρακτικής της μετακινούμενης κτηνοτροφίας συμβάλει στη διατήρηση της βιοποικιλότητας των βοσκήσιμων γαιών. Η πρακτική αυτή, ιδιαίτερα διαδεδομένη στο παρελθόν, φθίνει τις τελευταίες δεκαετίες και σήμερα ασκείται από σχετικά μικρό αριθμό κτηνοτρόφων με αποτέλεσμα την υποβόσκηση ή ακόμη και εγκατάλειψη της βόσκησης που παρατηρείται συχνά σε ορεινά (στην ηπειρωτική Ελλάδα λιβάδια >800μ. και ψευδοαλπικά λιβάδια >1200μ.) και παράλληλα την υπερβόσκηση εκτάσεων χαμηλού υψομέτρου, όπως επισημαίνεται στη SWOT ανάλυση του ΠΑΑ 2014-2020. Για την επίτευξη του περιβαλλοντικού στόχου της δέσμευσης, η ορεινή βοσκήσιμη γαία στον οποίο μετακινούνται τα ζώα δύναται να βρίσκεται και εκτός του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής της δράσης.

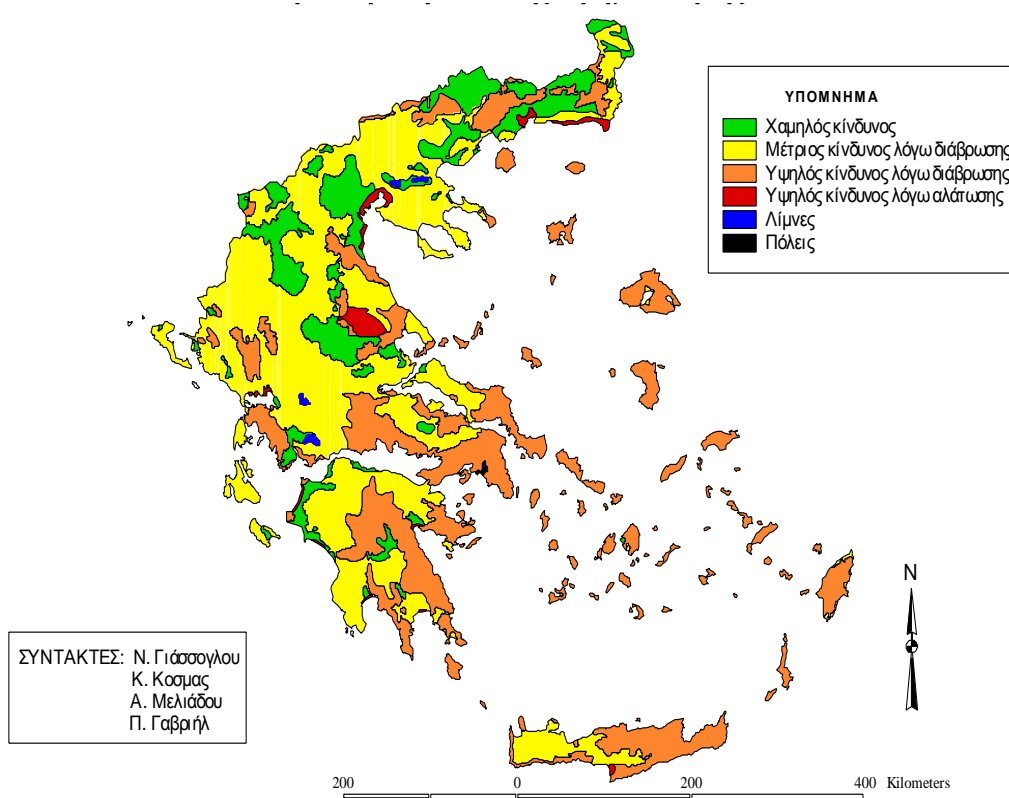
Πίνακας 1: Βοσκοϊκανότητα ανά λιβαδικό τύπο και υψομετρική ζώνη.

Τύπος Λιβαδιού	Υψομετρική ζώνη ¹	Λιβαδική Παραγωγή (χλγ.ξηρής ουσίας/στρέμ.)	Βοσκήσιμη ύλη (χλγ.ξηρής ουσίας/στρ.)	Βοσκοϊκανότητα (ΜΖΜ/στρέμ.)		Μέσος όρος για κάθε Λιβαδικό τύπο	
				Εύρος ²	Μέσος Όρος ³	(στρ./ΜΖΜ)	(στρ./μζμ)
Ποολίβαδα	Πεδινή	50-150	25-75	0,08-0,25	0,16	3,0	0,45
	Ημιορεινή	151-250	75-125	0,25-0,42	0,33		
	Ορεινή	251-350	125-175	0,42-0,58	0,50		
Φρυγανολίβαδα	Πεδινή	30-80	15-40	0,05-0,13	0,09	5,9	0,88
	Ημιορεινή	81-130	40-65	0,13-0,22	0,17		
	Ορεινή	131-180	65-90	0,22-0,30	0,26		
Θαμνολίβαδα	Πεδινή	60-120	39-78	0,13-0,26	0,19	3,1	0,47
	Ημιορεινή	121-180	78-117	0,26-0,39	0,32		
	Ορεινή	181-240	117-156	0,39-0,52	0,45		
Δασολίβαδα	Πεδινή	40-100	20-50	0,07-0,17	0,12	4,5	0,67
	Ημιορεινή	101-160	50-80	0,17-0,27	0,22		
	Ορεινή	161-220	80-110	0,27-0,37	0,32		

Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής των δεσμεύσεων 1 και 3 καλύπτει τις περιοχές της χώρας που παρουσιάζουν υψηλό ή μέτριο κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης όπως αποτυπώνεται στο χάρτη 1. Το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της δέσμευσης 2 καλύπτει τις περιοχές της χώρας που παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης όπως αποτυπώνεται στο χάρτη 1.

Χάρτης 1. Περιοχές εφαρμογής της δράσης Βελτίωση κατάστασης διατήρησης

βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης

1.1.1.1.2. Είδος στήριξης

Οι ενισχύσεις αποζημιώνουν τους δικαιούχους για το διαφυγόν εισόδημα και τις πρόσθετες δαπάνες ως αποτέλεσμα της τήρησης των δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται. Καλύπτουν επίσης κόστος συναλλαγής έως 20% της ενίσχυσης που καταβάλλεται. Όταν οι δεσμεύσεις αναλαμβάνονται από ομάδες κτηνοτρόφων το ανώτατο ποσοστό για το κόστος συναλλαγής είναι 30% της ενίσχυσης που καταβάλλεται.

1.1.1.1.3. Σύνδεσμοι σε άλλες νομοθετικές πράξεις

Άρθρο 32(2), σημείο β του Καν. 1307/2013: ενεργοποίηση δικαιωμάτων και επιλέξιμα εκτάρια:

Δασικός κώδικας ΝΔ 86/1969, όπως ισχύει

Ν. 4351 (ΦΕΚ164/4-12-2015) Βοσκήσιμες γαίες Ελλάδας και άλλες διατάξεις, όπως ισχύει

Ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303/Α')

1.1.1.1.4. Δικαιούχοι

Φυσικά και νομικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών ή νομικών προσώπων τα οποία είναι κάτοχοι γεωργικής γης,

1.1.1.1.5. Επιλέξιμες δαπάνες

Οι ενισχύσεις χορηγούνται ετησίως για να αποζημιώνουν τους δικαιούχους για το διαφυγόν εισόδημα, τις πρόσθετες δαπάνες και το κόστος συναλλαγής ως αποτέλεσμα των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν.

Επιλέξιμα για ενίσχυση είναι τα πρόβατα, οι αίγες και τα βοοειδή.

Το ύψος ενίσχυσης διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Δέσμευση 1 Πρόσθετες δαπάνες για της αγορά ζωτροφής για τον επιπλέον χρόνο που τα ζώα θα παραμένουν στο στάβλο.

Δέσμευση 2 Διαφυγόν εισόδημα από την μείωση του ζωικού κεφαλαίου

Δέσμευση 3 Πρόσθετες δαπάνες για την κάλυψη των εξόδων μετακίνησης των ζώων σε υποβοσκημένες βοσκήσιμες γαίες.

1.1.1.1.6. Όροι επιλεξιμότητας

Οι βοσκήσιμες γαίες της εκμετάλλευσης που θα ενταχθούν στη δράση πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να έχουν ελάχιστο μέγεθος 10 Ha.
- Να είναι δηλωμένοι στην πλέον πρόσφατη ΕΑΕ
- Να κατέχονται νόμιμα

1.1.1.1.7. Αρχές σχετικά με τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής

Δεδομένης της σημαντικής βιοποικιλότητας που υποστηρίζουν οι περιοχές του δικτύου NATURA 2000 και εφόσον ο συνολικός προϋπολογισμός των αιτήσεων ενίσχυσης στη δράση είναι μεγαλύτερος του προκηρυχθέντος ποσού, οι εκμεταλλεύσεις που έστω και ένα τμήμα τους βρίσκεται σε προστατευόμενη περιοχή (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων) εντάσσονται κατά προτεραιότητα στη δράση.

1.1.1.1.8. (Ισχύοντα) ποσά και ποσοστά στήριξης

Τα ποσά στήριξης θα προκύψουν από τα αποτελέσματα της μελέτης υπολογισμού του ύψους ενίσχυσης

Το ετήσιο ύψος ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 450€/Ha

1.1.1.1.1.9. Επαληθευσσιμότητα και ελεγχσιμότητα των μέτρων ή/και των τύπων πράξεων

1.1.1.1.1.9.1. Κίνδυνος(-οι) στο πλαίσιο εφαρμογής των μέτρων

Οι πιθανοί κίνδυνοι για τη δράση σχετίζονται με την ορθή εφαρμογή, τις συνθήκες υλοποίησης και την επαληθευσσιμότητα των δεσμεύσεων.

1.1.1.1.1.9.2. Δράσεις μετριασμού των επιπτώσεων

Οι ενέργειες μετριασμού για την αντιμετώπιση των αναφερόμενων κινδύνων έχουν ως ακολούθως:

α) στο θεσμικό πλαίσιο της Δράσης θα περιγραφεί σαφώς ο χρόνος και ο τρόπος διενέργειας του δειγματοληπτικού επιτόπιου ελέγχου για την επαλήθευση των δεσμεύσεων.

β) Όλοι οι δικαιούχοι θα έχουν δικαίωμα:

β1) συμμετοχής, στη Δράση 1.1.2 «Κατάρτιση και ενέργειες απόκτησης δεξιοτήτων των δικαιούχων Μέτρων και Δράσεων του Προγράμματος για την αποτελεσματικότερη υλοποίησή τους» του Μέτρου 1 «Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης», προκειμένου να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και πληροφορίες για τον κώδικα ορθής γεωργικής πρακτικής, τις νέες τεχνικές αειφορικής διαχείρισης πόρων και στην εφαρμογή πρακτικών παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον.

β2) χρήσης συμβουλευτικών υπηρεσιών του Μέτρου 2 για την διαχείριση και ορθή εφαρμογή του προγράμματος

1.1.1.1.1.9.3. Συνολική αξιολόγηση του μέτρου

--

1.1.1.1.1.9.4. Γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικές δεσμεύσεις

1.1.1.1.1.9.4.1. Αναστολή βόσκησης τους κρίσιμους για τη διάβρωση μήνες του έτους

1.1.1.1.1.9.4.1.1. Μέθοδοι επαλήθευσης των δεσμεύσεων

--

1.1.1.1.1.9.4.2. Μείωση της βοσκοφόρτωσης στο επίπεδο της βοσκοϊκανότητας μέσω της μείωσης ζωικού κεφαλαίου

1.1.1.1.1.9.4.2.1. Μέθοδοι επαλήθευσης των δεσμεύσεων

--

1.1.1.1.9.4.3. Μετακίνηση του ζωικού κεφαλαίου σε ορεινές βοσκήσιμες γαίες για τουλάχιστον τέσσερις συνεχόμενους μήνες το έτος.

1.1.1.1.9.4.3.1. Μέθοδοι επαλήθευσης των δεσμεύσεων

1.1.1.1.10. Ειδικές πληροφορίες για την πράξη

Προσδιορισμός και ανάλυση των βασικών στοιχείων· αυτό θα περιλαμβάνει τα σχετικά υποχρεωτικά πρότυπα που καθορίζονται βάσει του τίτλου IV κεφαλαίο I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τα σχετικά κριτήρια και τις ελάχιστες δραστηριότητες που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημεία ii) και iii) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τις σχετικές ελάχιστες απαιτήσεις για τη χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων, και άλλες σχετικές υποχρεωτικές απαιτήσεις που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία

Πολλαπλή συμμόρφωση (Καλή Γεωργική και Περιβαλλοντική Κατάσταση, Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης)

Ελάχιστη δραστηριότητα

Οι ελάχιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα πρέπει να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τους κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής που θεσπίζονται με την οδηγία 91/676/ΕΟΚ για γεωργικές εκμεταλλεύσεις εκτός των ευάλωτων ζωνών στη νιτρορύπανση, και τις απαιτήσεις σχετικά με τη φωσφορική ρύπανση· οι ελάχιστες απαιτήσεις για τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων πρέπει να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις γενικές αρχές της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας που θεσπίζονται με την οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, απαιτήσεις για την απόκτηση άδειας χρήσης των προϊόντων και την τήρηση των υποχρεώσεων κατάρτισης, απαιτήσεις σχετικά με την ασφαλή αποθήκευση, τον έλεγχο των μηχανημάτων εφαρμογής και κανόνες σχετικά με τη χρήση παρασιτοκτόνων κοντά σε νερό και άλλες ευαίσθητες τοποθεσίες, όπως αυτές οι απαιτήσεις ορίζονται από την εθνική νομοθεσία

Κατάλογος με τις τοπικές φυλές που κινδυνεύουν να χαθούν προς όφελος της γεωργίας και με τους φυτογενετικούς πόρους που απειλούνται με γενετική διάβρωση

Δεν αφορά

Περιγραφή της μεθόδου και των γεωπονικών παραδοχών και παραμέτρων, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των βασικών απαιτήσεων του άρθρου 29 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, που έχουν σημασία για κάθε ιδιαίτερο τύπο δέσμευσης που χρησιμοποιείται ως σημείο αναφοράς για τους υπολογισμούς που αιτιολογούν το πρόσθετο κόστος και την απώλεια εισοδήματος λόγω της αναληφθείσας δέσμευσης και το ύψος του κόστους της συναλλαγής· κατά

περίπτωση, η εν λόγω μεθοδολογία θα λαμβάνει υπόψη την ενίσχυση που χορηγείται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, συμπεριλαμβανομένης της πληρωμής για γεωργικές πρακτικές επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον, ώστε να αποκλείεται η διπλή χρηματοδότηση· κατά περίπτωση, τη μέθοδο μετατροπής που χρησιμοποιείται για άλλες μονάδες σύμφωνα με το άρθρο 9 του εν λόγω κανονισμού

1.1.1.1.10.1. Γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικές δεσμεύσεις

1.1.1.1.10.1.1. Αναστολή βόσκησης τους κρίσιμους για τη διάβρωση μήνες του έτους

1.1.1.1.10.1.1.1. Βάση

Σχετικές καλές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες (ΚΓΠΣ) και/ή κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ)

Βλέπε Πίνακα M10

Ελάχιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα και τα φυτοφάρμακα

Δεν αφορά

Άλλες σχετικές εθνικές/περιφερειακές απαιτήσεις

Βλέπε Πίνακα M10

Ελάχιστες δραστηριότητες

Βλέπε Πίνακα M10

1.1.1.1.10.1.1.2. Σχετικές συνήθειες γεωργικές πρακτικές

Βλέπε Πίνακα M10

1.1.1.1.10.1.2. Μείωση της βοσκοφόρτωσης στο επίπεδο της βοσκοϊκανότητας μέσω της μείωσης ζωικού κεφαλαίου

1.1.1.1.10.1.2.1. Βάση

Σχετικές καλές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες (ΚΓΠΣ) και/ή κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ)

Βλέπε Πίνακα M10

Ελάχιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα και τα φυτοφάρμακα

Δεν αφορά

Άλλες σχετικές εθνικές/περιφερειακές απαιτήσεις

Βλέπε Πίνακα M10

Ελάχιστες δραστηριότητες

Βλέπε Πίνακα M10

1.1.1.1.10.1.2.2. Σχετικές συνήθειες γεωργικές πρακτικές

Βλέπε Πίνακα M10

1.1.1.1.10.1.3. Μετακίνηση του ζωικού κεφαλαίου σε ορεινές βοσκήσιμες γαίες για τουλάχιστον τέσσερις συνεχόμενους μήνες το έτος.

1.1.1.1.10.1.3.1. Βάση

Σχετικές καλές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες (ΚΓΠΣ) και/ή κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ)

Βλέπε Πίνακα M10

Ελάχιστες απαιτήσεις για τα λιπάσματα και τα φυτοφάρμακα

Δεν αφορά

Άλλες σχετικές εθνικές/περιφερειακές απαιτήσεις

Βλέπε Πίνακα M10

Ελάχιστες δραστηριότητες

Βλέπε Πίνακα M10

1.1.1.1.10.1.3.2. Σχετικές συνήθειες γεωργικές πρακτικές

Βλέπε Πίνακα M10